

Bosna i Hercegovina  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
UNSKO-SANSKI KANTON  
KANTONALNI SUD U BIHAĆU  
Broj, 01 0 K 001713 10 K  
Bihać, 20.09.2010.godine

Pravosnažno 19.01.2011. godine.  
Presudom Vrhovnog suda F BiH broj  
01 0 K 001713 10 Kž 2 od 19.01.2011. godine  
odbijene žalbe KT-a i braniteljice optuženog i  
potvrđena prvostepena presuda.

## **U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!**

Kantonalni sud u Bihaću u vijeću sastavljenom od sudija Kapić Reufa kao predsjednika vijeća, Arnautović Edine i Hergić Ernese, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Rahmanović Senide, u krivičnom predmetu ovog suda broj 01 0 K 001713 10 K koji se vodi protiv optuženog Despot Željka sina B., zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, nakon održane glavne, usmene i javne rasprave od 20.09.2010.godine u prisutnosti kantonalnog tužioca iz Bihaća Felić Nazifa, optuženog Despot Željka i njegove braniteljce po službenoj dužnosti Rujević Vesne advokata iz Banja Luke, dana 20.09.2010.godine donio i javno objavio slijedeću

## **P R E S U D U**

Optuženi DESPOT ŽELJKO sin B. i majke J. rođene S. rođen 05.12.1960.godine u mjestu D. P. općina K. prebiva u naselju J. ul. K. općina L. po nacionalnosti ..., državljanin ..., JMBG ..., po zanimanju stolar, neoženjen, razveden, otac jednog djeteta, pismen sa završenom srednjom školom, bivšu JNA služio 1980.godine u K. po činu desetar, vodi se u vojnoj evidenciji pri OMO L. lošeg imovnog stanja, ranije osuđivan, nalazi se u pritvoru od 18.03.2010.godine

## **K r i v j e ,**

Što je:

U prvoj polovini augusta 1992.godine tokom rata u Bosni i Hercegovini u vrijeme oružanog sukoba između Armije RBiH i Vojske R Srpske, kao pripadnik Vojske R Srpske, suprotno odredbi iz člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.augusta 1949.godine, u cilju razrješenja okolnosti oko njegovog ranjavanja koje se desilo krajem maja 1992.godine u naselju K. općina K. došao u navedeno naselje i nakon što je pronašao oštećene civile B. E. i B. E.1 kod njihovih kuća ove poveo navodno u Policijsku stanicu K. pa kad su došli do raskršća puteva koji vode prema selu M. odnosno D. B. u blizini naselja R. općina K. naredio oštećenima da skrenu prema selu M., da bi odmah nakon toga u namjeri da ih liši života ispalio više kraćih rafala iz automatske puške prema oštećenima koji su i to B. E. usljed povrede desne noge i lijeve lopatice a B.E.1 usljed razorenja glave, na licu mjesta opisanog događaja ubrzo umrli.

Dakle, za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini kršeći pravila međunarodnog prava izvršio ubistva zatočenih civila.

Čime je počinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, pa se primjenom istih zakonskih propisa te primjenom odredbe iz člana 38. i 41. istog Zakona

## **O S U Ā U J E**

### **NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 12 (DVANAEST) GODINA**

U smislu odredbe iz člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ u izrečenu kaznu zatvora optuženom se uračunava vrijeme provedeno u pritvoru počev od 18.03.2010.godine pa nadalje.

Na osnovu odredbe iz člana 212. stav 3. ZKP FBiH oštećena B. R. kći A. i njena djeca te B. S. kći I. i njena djeca te roditelji od B. E., sa imovinsko pravnim zahtjevom upućuju se da isti ostvaruju u parničnom postupku.

Na osnovu odredbe iz člana 202. stav 4. ZKP FBiH optuženi se oslobađa od snošenja troškova krivičnog postupka te isti padaju na teret budžetskih sredstava ovog suda.

## **O b r a z l o Ź e n j e**

Kantonalno tužilaštvo u Bihaću optužnicom broj Kt- 48/00-RZ od 07.04.2010.godine optužilo je Despot Źeljka sina B. da je u vremenu i na način činjenično opisano u dispozitivu optužnice počinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ.

Optužnica je dana 09.04.2010.godine potvrđena od strane sudije za prethodno saslušanje.

Dana 06.05.2010.godine na zapisniku kod ovog suda kod sudije za prethodno saslušanje optuženi se izjasnio da nije kriv povodom jedine tačke optužnice kojom mu se stavlja na teret izvršenje krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

Kantonalno tužilaštvo u Bihaću činjenično je opisalo u optužnici radnje koje se optužnom stavljaju na teret s tim da je pravno kvalifikovalo navedene radnje kao izvršenje krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ te ovaj sud u konkretnom slučaju prihvata ovakvu pravnu kvalifikaciju a to iz razloga što je u vrijeme izvršenja radnji ovog krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret na snazi bio preuzeti KZ bivše SFRJ koji krivično djelo ratni zločin prema civilnom stanovništvu inkriminira odredbom iz člana 142. Zakona a kojim je za počinjenje navedenog krivičnog djela predviđena kazna zatvora od najmanje pet godina ili smrtna kazna. Kako je Aneksu I Ustava Bosne i Hercegovine predviđeno da će se uz ostale dodatne sporazume o ljudskim pravima primjenjivati

Međunarodni ugovor o građanskim i političkim pravima iz 1966. godine, te kada se uzme u obzir član 2. Evropske konvencije i član 1. i 2. Protokola broj 6. uz Konvenciju iz kojih se vidi da je isključena mogućnost izricanja smrtne kazne ili njenog izvršenja u vrijeme mira iz toga proizilazi da domaći sudovi nakon potpisivanja Dejtonskog sporazuma za mir u BH ne mogu izricati smrtnu kaznu to je evidentno da se optuženom primjenom navedenog zakona maksimalno može izreći kazna zatvora do 15 godina pa je navedeni Zakon koji je važio u inkriminirano vrijeme po optuženog povoljniji stoga se pravna ocjena navedenih radnji izvršenja i po stajalištu ovog suda ima odrediti po članu 142. preuzetog KZ SFRJ te u konkretnom slučaju primjena bilo kojeg drugog Zakona umjesto preuzetog KZ SFRJ koji je bio na snazi u vrijeme relevantno za ovaj krivični predmet predstavljala bi kršenje načela zakonitosti.

U toku dokaznog postupka na prijedlog tužilaštva izvedeni su slijedeći dokazi:

Saslušani su slijedeći svjedoci: J. M. sin C. iz P., B. R. kći A. iz K, B. S. kći I. iz K., D. S. kći R. iz K., S. E. kći H. iz K., P. F. sin H. iz K., B. N. sin Č. iz B. L., B. A. sin M. rođen 1928.godine u K. gdje i prebiva, te vještak Mešić-Pašalić Semira patolog i sudski vještak za sudsku medicinu.

Na prijedlog tužilaštva izvedeni su slijedeći materijalni dokazi, uloženi su u spis iskaz optuženog dat kod Kantonalnog tužilaštva u Bihaću kao odbrana osumnjičenog u prisutnosti branioca zatim u spis je uloženo te izvršen uvid u slijedeću dokumentaciju: naredba o ekshumaciji Osnovnog suda u K. od 04.11.1996.godine, te zapisnik o uviđaju te ekshumacije masovne grobnice „Crvena zemlja II“ Osnovnog suda u K. broj Kri- 52/96 od 05.11.1996.godine, zatim zapisnik o obdukciji sačinjen u Osnovnom sudu u K. broj 52/96 od 06.11.1996.godine te crtež lica mjesta masovne grobnice „Crvena zemlja“ od 13.12.1996.godine, te su uloženi dokazi koje je Tužilaštvo BH dostavilo tužilaštvu USK Bihać i to dokazi iz predmeta protiv optuženog A. M. i drugih koji dokazi su izdvojeni u odnosu na optuženog Despot Željka i to zapisnik o utvrđivanju identiteta i zapisnik o prepoznavanju leša B. E. od 12.11.1996.godine i zapisnik o utvrđivanju identiteta i prepoznavanju leša B. E.1 od 01.11.1996.godine te izvod iz matične knjige za B. E. i B. E.1 te spis vojnog tužilaštva B. L. broj IV TK 1009/93 i Osnovnog javnog tužilaštva K. broj Kt- 29/94 a sve to uz akt Tužilaštva BH gdje se predmet Despot Željka dostavlja na nadležno postupanje Kantonalnom tužilaštvu u Bihaću uz navedenu dokumentaciju.

Na prijedlog odbrane optuženi je dao iskaz u svojstvu svjedoka gdje je podvrgnut direktnom i unakrsnom ispitivanju.

Dokazi odbrane u vidu materijalnih dokaza uvid u rješenje o prestanku daljeg učešća u rezervnom sastavu broj 01-08-836/95 od 09.07.1995.godine, uvid u potvrdu o statusu raseljenog lica, uvid u kućnu listu za optuženog, uvid u procjenu ljekarske komisije od 23.12.1993.godine za tjelesno oštećenje optuženog, uvid u otpusnu listu vojnog medicinskog centra Stacionar B. L. i potvrdu vojne pošte 7286 K. te uvid u fotokopiju legitimacije RVI.

Prijedlog odbrane da se izvrši grafološko vještačenje pismena koji se nalazi u dokazu tužilaštva tj. u omotu predmeta broj IV TK 1009/93 vojnog tužilaštva B. L. i broj KTA 29/94 Osnovnog javnog tužilaštva K. ovaj sud nije prihvatio iz razloga što je

cjelokupnu krivičnu prijavu podnešenu protiv Despot Željka od strane Komande II krajiškog korpusa Vojske RS po pukovniku S. D. koju krivičnu prijavu je zaprimilo Vojno tužilaštvo pri Komandi I krajiškog korpusa pod brojem IV TK 1009/93 te temeljem koje krivične prijave je tokom 1994.godine provedena aktivnost u pogledu da se cjelokupan predmet ustupa Osnovnom javnom tužilaštvu u K. ovaj sud je cijenio kao jedan jedinstven dokaz te u konkretnom slučaju prilog krivičnoj prijavi sa potpisom da je izjavu dao Despot Željko gdje se ne navodi kome je dao izjavu nego samo da je ista sačinjena u prostorijama Komande 17. lake brdske brigade u K. na okolnosti ubistva B. E. i B. E.1 sud navedenu cijeni samo kao sastavni dio krivične prijave i ista nije cijinjena kao dokaz u smislu date kod ovlašćenih organa stoga zahtjev za vještačenje potpisa na istoj sud nije prihvatio.

Cijeneći navode optužbe iznesenu odbranu optuženog te cijeneći iskaz optuženog dat u svojstvu svjedoka na glavnom pretresu kao i sve provedene dokaze kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti vijeće je odlučilo kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Sud je prihvatio pravnu kvalifikaciju da se optuženi tereti za počinjenje krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ za počinjena ubojstva koje je propisano kao jedna od alternativno navedenih radnji izvršenja krivičnog djela i to kršenja člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije koje se kršenje vrši činjenjem ubojstva kao jednog od načina kršenja u navedenoj tački. U samoj dispoziciji krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142., preuzetog KZ SFRJ naznačeno je: Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva, mučenja, nečovječna postupanja, biološki eksperimenti, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja:....., ili ko izvrši neko od navedenih djela.

U konkretnom slučaju potrebno je odrediti se prema kršenju pravila međunarodnog prava za vrijeme, rata, oružanog sukoba ili okupacije te potrebno je odrediti se prema činjenju optuženog bilo u pogledu naredbi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva, mučenja, nečovječno postupanje ili slično ili činjenju neposrednog izvršenja nekog od navedenih djela.

Optužnica tereti optuženog Despot Željka za ratni zločin prema civilnom stanovništvu iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ i to tako da je u inkriminiranom periodu postupio suprotno članu 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.augusta 1949.godine, a koji član glasi:

U slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na teritoriji jedne od Visokih strana ugovornica svaka strana u sukobu biće dužna da primjenjuje bar slijedeće odredbe:

1. prema osobama koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i osobe onesposobljene za borbu usljed bolesti, rane, lišenja slobode ili zbog bilo kojeg drugog uzroka, postupiće se u svakoj prilici čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovnom stanju, ili bilo kojem drugom mjerilu. U tom cilju zabranjeni su i ubuduće

se zabranjuju, u svako doba i na svakom mjestu prema gore navedenim osobama između ostalih i slijedeći postupci:

- a) povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu naročito sve vrste ubojstva

Odredba člana 3. je zajednički član 3. Ženevske konvencije iz 1949.godine i načelna odredba koja predviđa primjenljivost Konvencije tokom trajanja neprijateljstva i karakter tih neprijateljstava uz određivanje svojstva zaštićenih osoba navodi minimum zabranjenih postupaka koji su se potpisnici Konvencije bar moraju pridržavati i obavezujuća je za sve strane u sukobu bilo unutarnjem ili međunarodnom, a bila je važeća za vrijeme rata i na mjestu događaja za koje se optuženi tereti.

Kod tumačenja navedene odredbe jasno je da nije neophodno da počinitelj zna za ili da namjerava da krši međunarodne norme već je dovoljno da je samo počinjenje suprotno pravilima međunarodnog prava.

Nije sporno da je u periodu prije vremena koje je označeno u optužnici kao vrijeme izvršenja krivičnog djela postojao i trajao sukob između Vojnih snaga Armije RBiH i Vojske Republike Srpske na području općine K. Navedenu činjenicu sud je utvrdio iz iskaza svih saslušanih svjedoka optužbe i materijalnih dokaza od strane odbrane koji su se o toj činjenici izjašnjavali te temeljem materijalnih dokaza kao što su Odluka o proglašenju neposredne ratne opasnosti, Predsjedništva RBiH od 08.04.1992.godine („Sl.list RBiH“ broj 1/92) koja je stupila na snagu odmah te Odluke o proglašenju ratnog stanja Predsjedništva RBiH od 20.07.1992.godine („Sl.list RBiH“ broj 7/92), s tim da je područje naselja K. općina K. te mjesta M. označene u optužnici bilo pod kontrolom snaga Vojske Republike Srpske.

Navedenu činjenicu je nespornom učinila i odbrana optuženog.

Da bi se utvrdilo postojanje kršenja pravila međunarodnog prava potrebno je utvrditi protiv koga je počinjenje usmjereno odnosno jeli djelo bilo usmjereno prema osobama koje spadaju u posebne kategorije osoba koje su zaštićene članom 3. stav 1. Ženevske konvencije.

Prema definiciji pojma zaštićene kategorije koja je sadržana u članu 3. stav 1. Ženevske konvencije naznačeno je prema osobama koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima tačnije prema civilima a također podrazumjevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje.

Iz iskaza svih saslušanih svjedoka iz iskaza optuženog kao svjedoka, iz odbrane optuženog nesporno je utvrđeno da su oštećeni B. E. i B. E.1 kritičnog dana bili kod svojih kuća i to u civilnim odjelima, bez oružja, bez upotrebe bilo kakvog oruđa, bez pružanja bilo kakvog otpora njihovom odvođenju, bili sa svojim obiteljima te u konkretnom slučaju ovaj sud zaključuje da su oštećeni B. E. i B. E.1 u kritično vrijeme bili civili.

Svjedok B. S. u svom iskazu ističe da je njen muž B. E. početkom oružanih sukoba bio civil da nije učestvovao u oružanim sukobima da je posjedovao pištolj za koji je imao urednu dozvolu te nakon određenih sukoba između Vojske RS i mještana sela

K. u kojim sukobima njen muž nije učestvovao da su pripadnici Vojske RS se stacionirali upravo u blizini njene kuće i tom prilikom su tražili oružje po selu te je njen muž dobrovoljno predao pištolj a potom je na traženje pripadnika Vojske RS skupa sa istima išao po selu te svoje komšije ubijedio da ukoliko neko ima oružje da ga preda te unatoč takvoj aktivnosti da je isti odveden u logor M. gdje je bio mjesec i po dana a nakon toga je pušten kući. Svjedok dalje u svom iskazu ističe da je u kritično vrijeme njen muž se nalazio kod kuće i pošto je bilo ljetno vrijeme da su vrata od kuće bila otvorena te da su tada prišla dvojica naoružanih vojnika , pozdravili se a nakon toga obratili se njenom mužu sa riječima da su došli po njega da bi išli do kuće H. H. te da je njen muž tada izišao te da je ona tom prilikom prepoznala jednog od navedenih vojnika koji se zvao N. zv. „P.“ a ustvari da je prepoznala i drugog vojnika koji se zvao B. G. kasnije je čula da se u toj grupi vojnika nalazio još i J. M. a nakon što su oni odveli njenog muža E. koji je izišao iz kuće u papučama pošto je bilo ljetno doba ona se uputila za njima te je srela pred H. kućom N. zv. „P.“ i nakon što ga je pitala ko su oni što odvedoše E. da joj je on odgovorio ono ti je M. J. a onaj drugi je Ž. što je tu bio ranjen a nakon izvjesnog vremena je čula da su odveli i B. E.1, dok svjedok B. R. potvrđuje da je doista u njenoj kući nakon što je došlo do sukoba između Vojske Republike Srpske i policije sjedne strane i mještana mjesta K. da je u njenoj kući nalazio se jedna pripadnik Vojske RS koji je bio ranjen i da je ona njega jednom vidjela te da nakon nekih mjesec i po dana od izlječenja tog ranjenika da je isti došao do njene kuće te da je ona vidjela pred kućom M. J. tog ranjenika i G. i oni su nju pitali gdje joj je muž E. a sve trojica su bili uniformisani imali su puške te da su njih sve trojica nakon što su se sastali sa njenim mužem E. tu razgovarali nekih 20 – 30 minuta nakon toga izišli iz kuće i tad je njen muž od kćerke tražio vestu a od nje tražio cipele te na njeno pitanje kuda ga vode da su joj rekli da ga vode do škole i da će ga vratiti te je ona nakon izvjesnog vremena čula pucnje i naslućivala je da joj je muž ubijen a ističe da je prije nego što su oni razgovarali i odveli njenog muža E. da je sa njima došao i E. te da su oni njenog muža i E. odveli zajedno.

U svom iskazu svjedok J. M. potvrđuje da je u augustu mjesecu 1992.godine njegova jedinica bila stacionirana u OŠ u R. te da je on susreo nepoznatu osobu koja mu se predstavila kao D. Ž. te da mu je tad D. Ž. ispričao priču o njegovom ranjavanju u selu K. te da je on nakon ranjavanja bio stacioniran u kući E. B. te da je bio maltretiran od strane nekih pojedinaca koji su bili u E. kući a da se sve to dešavalo u maju mjesecu 1992.godine te je tada Despot Željko zamolio njega i G. B. zv. G. da sa njim odu do sela K. što su oni i prihvatili te su u selu K. razgovarali sa nekim prijateljima od Despot Željka a potom da su krenuli prema R. te prolazili pored kuće B. E. i B. E.1 te po dolasku do kuće B. E. Željko i E. su razgovarali a tada je E. krenuo sa njima prema R. te nakon što je Željko razgovarao i sa E. zaključili su da trebaju ići u PU K. da bi E. potvrdio da on nije bio prisutan kada je Željko ranjen te se svi upućuju u pravcu K. i to G. B, on i Despot Željko, te B. E. i B. E. Svjedok dalje navodi da u momentu kada su došli iznad sela R. na raskrsnicu za skretanje za selo M. odnosno D. B. tada Željko predlaže da skrenu sa glavnog puta da on tamo ima prijatelja koji ima auto pa će autom ići u K. međutim E. i E. to nije bilo nikako po volji te su se na neki način i usprotivili te im je tada Željko povišenim tonom rekao da moraju ići te kada su isti sišli sa glavnog puta nekih 20-tak metara od raskrsnice gdje se skreće za D. B. tada su E. i E.1 počeli bježati i u tom njihovom bježanju Željko je u jednog i u drugih ispucao kraći rafal te su njih dvojica tj. E. i E.1 na tom dijelu puta i ubijeni te se tada tome svemu usprotivio G. B. govoreći da mu je E. radni kolega te da su zajedno prošli kroz selo da su to svi vidjeli i da će sad svi misliti da ga je on ubio

međutim, Željko je rekao da će on otići u policiju dati izjavu onako kako je bilo i da njih dvojica tj. on i B. sa tim nemaju nikakve veze. Na poseban upit svjedok je decizno se izjasnio da je kritičnog dana Željko bio u uniformi i da je kod sebe imao automatsku pušku. Dalje svjedok na poseban upit odbrane ističe da je u konkretnom slučaju optuženi Despot Željko bio uniformisan tako što je nosio SMB uniformu a da je bio naoružan automatskom puškom te da mu je poznato da su E. i E.1 pokopali mještani u mjestu M. te da je to selo sa srpskim stanovništvom te da prilikom davanja izjave njega da je to bio informativni razgovor te da je u njegovu jedinicu došao čovjek koji se zvao M. kojeg on od ranije poznaje te vezano za navedeno ubistvo on je njemu dao izjavu na taj način što je njegove riječi M. bilježio u svesku – blok dok nije bilo nikakve pisane izjave.

Optuženi Despot Željko iznio je odbranu kod nadležnog tužilaštva i to u prisutnosti tadašnjeg branioca advokata Mešić Mirsada. Cijeneći da je u konkretnom slučaju optuženi iznio odbranu u prisutnosti branioca vijeće je prihvatilo prijedlog tužilaštva da sastavni dio cjelokupnog spis bude i odbrana optuženog te u konkretnom slučaju optuženi u svojoj odbrani ističe da je kao pripadnik TO dobio zadatak da skupa svojih još 12 suboraca ukloni barikade koje su postavili mještani sela K. i da je tom prilikom on bio ranjen te da ga je sutradan tako ranjenog pronašao neki njemu nepoznat čovjek koji ga je odvezao u kuću H. H. u kojoj kući mu je pružena prva pomoć gdje su ga mještani presvukli, previli mu ranu, dali vode i hrane a nakon izvjesnog vremena da su ga odvezli u kuću B. E. iz koje kuće bolničkim autom je prebačen u bolnicu u K. odakle je prebačen u bolnicu u B.L. gdje je ostao na liječenju mjesec dana. U svojoj odbrani je istakao da je prilikom „razbijanja barikada u selu K. on bio u vojnoj uniformi i da je bio naoružan automatskom puškom“.- U odbrani je istakao da nakon što se vratio iz bolnice iz B.L. da je jednog dana krenuo prema sjedištu Komande TO kako bi riješio svoj status odnosno svoje bolovanje te ističe da je tom prilikom bio u civilnom odjelu te je odlučio da krene u mjesto K. kako bi se zahvalio E, E. i H. na svemu što su mu pružili prilikom njegovog ranjavanja odnosno što su mu spasili život te u jednom trenutku za mjesto K. ga sustiglo jedno lice po imenu G. kojem ne zna prezime i drugo lice po imenu M. kojem također ne zna prezime, s tim što je znao da je G. bio vozač autobusa a također da je B. E. bio vozač autobusa te su se njih trojica zajedno uputili u pravcu mjesta K. te su svratili do kuće H. H. gdje nisu pronašli H. pošto se isti nalazio na M. u logoru te kada se ponovo susreo sa M. i G. da su prolazili pored kuće B. E. te u tom prolazu da je E. supruga njih pozvala na kafu te su oni samo sačekali E. odbili su da piju kafu i nakon kraćeg razgovora E. je krenuo sa njim kako bi mu on obezbjedio dozvolu za slobodno kretanje pošto je on to njemu i predložio te su krenuli prema kući B. E.1 kako bi također on ponudio E.1 da i njemu obezbjedi dozvolu za slobodno kretanje u općini K. te je on E.1 ponudio da mu obezbjedi navedenu dozvolu i ispričao mu da je to njegova želja da se njemu i E. revanšira za sve ono što su oni prema njemu učinili dobro dok je on bio ranjen te je i E.1 to prihvatio pa su krenuli prema mjestu R. tj. B. E, B. E,1 on te M. i G. Dalje u svojoj odbrani je istakao da idući prema R. i nailasku prema raskrsnici puteva prema mjestu K. da je M. u jednom trenutku E. i E.1 rekao skrećite te da je E.1 odmah shvatio o čemu se radi zaplakao moleći njega da mu pomogne s tim da on nije mogao ništa poduzeti u smislu zaštite njih jer je bio iznenađen M. postupanjem a ujedno je osjećao i strah te je E. shvatajući M. namjeru počeo bježati i nije pretrčao ni 15 metara M. ga je pogodio iz automatske puške ispalio više metaka u E. koji je odmah bio mrtav a u to vrijeme E.1 je trčao oko njega i molio za pomoć te kada je shvatio da mu on ne može pomoći da je počeo bježati u istom pravcu kud i E. te da je tada M. uperio pušku

u pravcu E.1 i sa više metaka ovog usmratio. M. je potom mrtva tijela E. i E.1 odvezao tačkama do mjesta gdje su već bili pokopani neki ljudi. U svojoj odbrani dalje ističe da je nakon izvjesnog vremena razgovarao sa nekim službenim osobama među kojima je bio S. D. i tom prilikom mu je saopćeno da je M. rekao da je on počinio ubistvo što je on negirao.

Optuženi je na glavnom pretresu dao iskaz u svojstvu svjedoka u svom iskazu u svojstvu svjedoka odgovarajući na direktno ispitivanje branioca i unakrsno ispitivanje tužioca optuženi je ponovio navode svoje odbrane te u konkretnom slučaju i u iskazu datom u svojstvu svjedoka optuženi ističe da je on imao namjeru da na neki način za sve ono što su dobro prema njemu učinili kako H. H. tako B. E. i B. E.1 da istima ishodi dozvole za stalno i nesmetano kretanje po općini K. da H. nije našao pošto se isti nalazio u to vrijeme na M. u logoru a da je E. i E.1 ubjedio da sa njim idu u K. kako bi im ishodio dozvole za stalno kretanje. U svom iskazu datom u svojstvu svjedoka optuženi je naveo da je E. i E.1 ubio J. M, nije naveo razlog zbog čega bi J. M. njih ubio a u svom iskazu datom u svojstvu svjedoka optuženi također navodi da u konkretnom slučaju on kritičnog dana nije bio u uniformi i nije imao pušku.

Saslušani svjedoci potvrđuju da su kritičnog dana vidjeli optuženog Despot Željka skupa sa J. M. i još jedno osobom koja se zove G. Saslušani svjedoci su prepoznali Despot Željka iz razloga što su nekih mjesec i po dana od kritičnog događaja vidjeli ga kao ranjenog pripadnika Vojske Republike Srpske te u konkretnom slučaju saslušani svjedoci ističu da su E. i E.1 otišli skupa sa ovom trojicom isključivo na zahtjev optuženog Despot Željka.

Sud je s posebnom pažnjom analizirao iskaz svjedoka B. N. koji ističe da mu je poznato da je bilo određenih sukoba u maju mjesecu i da mu je poznato da je optuženi Željko bio ranjen u tim sukobima s tim da je on optuženog Željka prvi put upoznao u svom selu i to kritičnog dana tj. kada su ubijeni B. E. i B. E.1 a kasnije su se viđali i u B.L. i to tako što je Željko kritičnog dana kad su ubijeni E. i E.1 pred više osoba pričao o svom ranijem ranjavanju a to je bilo ispred kuće njegovog strica B. J. u dvorištu te je on u dvorištu kuće njegovog strica B. J. zatekao Željka koji je tu već razgovarao sa njegovim stricem i tu je bilo prisutno još nekoliko žena i svi su pili kafu i tom prilikom je njegov stric J. se bunio što su ljudi ubijani faktički 500 metara od njihovih kuća te je stric rekao danas je ubijen B. E. i B. E.1 a optuženi Željko je na to rekao da su ga upravo oni mučili te svjedok ističe da je on bio prisutan kad je Željko razgovarao sa njegovim stricem J., te da su tu bile prisutne i njegove komšije tačnije njegova mati, B. T. i još neke osobe, da je Željko bio u uniformi i da je imao automatsku pušku a na poseban upit odbrane da mu je uniforma bila maskirna zelene boje. Svjedok je dalje istakao da tokom tog razgovora kada su ubijeni B. E. i B. E.1 niko nije spominjao J. M. niti G. B. niti je bilo ko od prisutnih pa ni Željko dovodio u vezu J. M. i G. B. sa ubistvima B. E. i B. E.1 te su svi prisutni a i cijelo selo govorili da je Željko ubio B. E. i B. E.1 s tim da se Željko njegovom stricu J. pravdao za navedena ubistva tako što je govorio da su E. i E.1 njega mučili dok je on bio ranjavan navodno da su mu sipali soli u rane i slično.

Dovodeći u vezu iskaz svjedoka J. M. sa iskazom svjedoka B. N. te sa odbranom optuženog i iskazom optuženog u svojstvu svjedoka ovaj sud zaključuje da u konkretnom slučaju ne može se prihvatiti odbrana optuženog niti iskaz optuženog dat u svojstvu svjedoka posebno u dijelu u kojem optuženi navodi da kritičnog dana nije



bio u uniformi, da kritičnog dana nije imao pušku kod sebe i da je kritičnog dana u E. i E.1 pucao J. M.

Dovodeći u vezu kasnije aktivnosti u pogledu podnošenja krivične prijave protiv optuženog Despot Željka te dovodeći u vezu iskaze J. M. sa iskazima B. S. i B. R. koje su neposredno bile prisutne kada su odvedeni njihovi muževi sud zaključuje da se ne može prihvatiti odbrana i iskaz optuženog dat u svojstvu svjedoka da je on oštećene E. i E.1 poveo sa sobom u K. kako bi istima za protuuslugu što su oni prema njemu dobro postupali kada je on bio ranjen ishodio dozvolu za stalnim kretanjem. Upravo suprotno navodima optuženog a cijeneći iskaz saslušanih svjedoka sud zaključuje da je optuženi primorao oštećene kao civile koji su se nalazili kod svojih kuća a koji su prethodno bili zatočeni i u logoru M. da sa njim idu u K. u PU kako bi se raščistili detalji njegovog zarobljavanja i njegovog odnosa prema njemu prilikom zarobljavanja a sve to koristeći prisustvo J. M. i G. B. koji su bili uniformisani i imali oružje a također koristeći se uniformom i oružjem kojeg je on imao.

Na prijedlog tužilaštva sud je u svojstvu svjedoka saslušao B. A. sin M. rođen 1928.godine koji je u svom iskazu naveo da on jeste čuo ali nije vidio bilo koji detalj u pogledu odvođenja i ubistva njegovog sina E. te dalje u svom iskazu svjedok neodređeno navodi detalje oko odvođenja njegovog sina E. i oko ubistva njegovog sina E. s tim da u konkretnom slučaju ovaj sud ne prihvata iskaz svjedoka B. A. kao iskaz kojem bi se mogla pokloniti puna vjera iz razloga što je isti u svom izlaganju bio u potpunosti neodređen nije prezentirao određene činjenice koje je vidio ili eventualno čuo, u svom iskazu svjedok je iskazivao i pokazivao određenu netrpeljivost i ljutnju u odnosu na J. M. te u tom dijelu je u više navrata ponovio da je J. M. ubio njegovog sina E. s tim da on nije mogao ni na koji način potkrijepiti odakle mu ta saznanja nego je jednostavno pod određenim stupnjom emocija iznosio nekakva svoja glasna razmišljanja bez da je konkretizovao bilo koju činjenicu koju iznosi bez da je konkretizirao što je vidio što je čuo od koga je eventualno čuo te cijeneći ovakav iskaz svjedoka B. A. njegovo samo ponašanje u sudnici, njegove godine ovaj sud u konkretnom slučaju iskaz svjedoka B. A. iako je isti predložen od strane tužilaštva cijeni kao konfuzan i nevjerodostojan posebno kad ga dovede u vezu sa iskazima drugih svjedoka supruge ubijenog E. B. S. i drugih svjedoka sud zaključuje da navedenom iskazu se ne može pokloniti vjera niti isti iskaz se može cijeliti kao vjerodostojan.

Na osnovu uvida u dokumentaciju priloženu od strane tužilaštva posebno na osnovu uvida u zapisnik o uviđaju i ekshumaciji masovne grobnice „Crvena zemlja“ zatim zapisnik o obdukciji te na osnovu uvida u zapisnike o utvrđivanju identiteta i prepoznavanju leša B. E. i B. E.1 a potom na osnovu dodatnih iskaza B. S. i B. R. u tom pogledu što je zapisnik u utvrđenju identiteta od 12.11.1996.godine čiji sastavni dio je zapisnik o prepoznavanju leša sačinjen isti dan gdje je naznačeno da je prepoznavanje izvršila B. S. ista na glavnom pretresu potvrdila da se radi o njenom potpisu te da je na osnovu predmeta koji su pronađeni izvršila identifikaciju i prepoznavanje svog muža, dok je na osnovu zapisnika o utvrđivanju identiteta i zapisnika o prepoznavanju leša B. R. potvrdila da je prepoznavanje izvršio njen sin B. I. i to u 11-tom mjesecu te da joj je pričao da je prepoznao njenog muža tj. svoga oca na osnovu novčanika i lične karte a pogotovo da ga je prepoznao po džemperu te je na osnovu svega navedenog njen muž B. E. sahranjen i ona potvrđuje podatke koji se nalaze u izvodu iz matične knjige umrlih te dovodeći u vezu sve to sa izvodom iz

matične knjige umrlih za B. E. i B. E.1 sud zaključuje da su oštećeni B. E. i B. E.1 smrtno stradali upravo na način kako je to opisano u dispozitivu presude i to da je smrt nastala nasilno usljed povreda koje su zadobili ispaljenjem više hitaca u njihovom pravcu i to B. E. usljed povrede desne noge i lijeve lopatice a B. E.1 usljed razorenja glave, što sve potvrđuje u svom nalazu dr.Mešić-Pašalić Samira, te nesporno je utvrđeno da se radi o B. E. i B. E.1, da je izvršeno njihovo pravilno prepoznavanje nakon ekshumacije, da se u konkretnom slučaju radi o ostacima tijela upravo njih dvojice.

Cijeneći provedene dokaze savjesno, svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i temeljem takve ocjene svih dokaza ovaj sud zaključuje slijedeće:

Tačno je utvrđeno da je u prvoj polovini augusta 1992.godine optuženi Despot Željko došao u naselje K. općina K. i to na način što je prethodno susreo J. M. i G. B, a tačno je utvrđeno da je u maju mjesecu 1992.godine optuženi Despot Željko učestvujući u razbijanju barikada u selu K. bio ranjen te da je izvjesno vrijeme proveo u kući B. E. na liječenju a potom da je odvezen u Dom zdravlja K. a potom u Vojnu bolnicu B. L. te je tačno utvrđeno da je upravo optuženi Despot Željko skupa sa J. M. i G. B. dolazio do kuće B. E, B. E.1 i H. H. kojega nije našao kod kuće dok je E. i E.1 našao te je tačno utvrđeno da je optuženi E. i E. natjerao da krenu sa njim i to u cilju da se razriješe okolnosti njegovog zarobljavanja i njegovog tretmana prilikom zarobljavanja u kući B. E. te da je tom prilikom optuženi Despot Željko bio uniformisan te da je tom prilikom kod sebe imao pušku te je tačno utvrđeno da nakon izvjesnog vremena što su prošli kroz selo i došli do raskrsnice puteva da je upravo optuženi Despot Željko naredio B. E. i B. E.1 da skrenu sa glavnog puta te nakon što su isti nevoljko skrenuli optuženi Despot Željko u namjeri da ih liši života ispalio je više kraćih rafala iz automatske puške prema oštećenima B. E. i B. E.1 nanio im povrede usljed kojih povreda su isti na licu mjesta ubrzo umrli.

Tačno je utvrđeno da su oštećeni B. E. i B. E.1 u vrijeme kritičnog događaja bili civili, da kod sebe nisu imali bilo kakvog oružja ili oruđa, da su isti bili u civilnoj odjeći i da su se nalazili kod svojih kuća .

Tačno je utvrđeno je da je kritičnog dana optuženi Despot Željko bio u uniformi, da je bio naoružan automatskom puškom.

Tačno je utvrđeno da je optuženi Despot Željko bio pripadnik Vojske Republike Srpske te da je isti kao pripadnik Vojske Republike Srpske učestvovao u borbenim dejstvima prilikom kako sam navodi razbijanja barikade u selu K. i da je tom prilikom bio ranjen te da se nalazio u kući B. E.1 nakon ranjavanja gdje mu je pružena odgovarajuća pomoć a potom da se nalazio na liječenju u Vojno medicinskom stacionaru u B. L. i to od 08.06.1992.godine do 10.06.1992.godine kada je premješten u Stacionar M.S.

Na osnovu naprijed navedenog ovaj sud zaključuje da je optuženi Despot Željko u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio pripadnik Vojske Republike Srpske, da je optuženi Despot Željko u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio uniformisan, da je optuženi Despot Željko u vrijeme izvršenja krivičnog djela kod sebe imao naoružanje automatsku pušku.

Na osnovu naprijed navedenog ovaj sud zaključuje da je optuženi za vrijeme oružanog sukoba kao pripadnik Vojske Republike Srpske zbog razrješenja okolnosti oko njegovog ranjavanja a koristeći prisutnost J. M. i G. B. koji su također bili pripadnici Vojske Republike Srpske koji su također bili uniformisani i naoružani natjerao civile B. E. i B. E.1 da krenu od svojih kuća u pravcu K. kako bi se razjasnili navodi njegovog zarobljavanja i njegovog tretmana prilikom zarobljavanja a potom da je isti tj. optuženi Despot Željko navedene civile lišio života na način da je pucao u iste na raskršću puteva te ovaj sud zaključuje da je optuženi na način kako je to поближе opisano u dispozitivu optužnice počinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

Nakon što je optuženog oglasio krivim za navedeno krivično djelo tj. ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142- stav 1. preuzetog KZ SFRJ, ovaj sud ga je osudio na kaznu zatvora u trajanju od 12 /dvanaest/ godina iz slijedećih razloga:

Optuženom Despot Željku izrečena je navedena kazna jer je sud uvjerenja da je kažnjavanje optuženog ovom vremenskom kaznom nužno radi kaznene pravne zaštite i da se ne može očekivati kako bi manja kazna dovoljno utjecala na optuženog da više ne čini krivična djela.

Odlučujući o vrsti i mjeri kazne sud je cijenio sve okolnosti koje utječu na istu tako da je naročito cijenio stepen odgovornosti, pobude iz kojih je djelo počinjeno, jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenih dobara kao i okolnosti pod kojima je djelo počinjeno te sud nije našao da bi postojale osobito olakšavajuće okolnosti tako daje kaznu optuženom izrekao u okviru propisane kazne za navedeno krivično djelo.

Pri odlučivanju o vrsti i visini kazne sud je naročito cijenio činjenicu da je krivično djelo za koje je optuženi oglašen krivim počinjeno sa direktnim umišljajem, dakle, nesumnjivim znanjem i htijenjem optuženog o karakteru njegovih radnji i nesumnjivim znanjem i htijenjem na posljedice navedenih radnji tj. svjesno i voljno postupanje optuženog.

Sud kod optuženog nije našao olakšavajućih okolnosti.

Imajući u vidu sve okolnosti ovaj sud zaključuje da izrečena kazna je u skladu sa težinom počinjenog krivičnog djela, stepenom kaznene odgovornosti okolnostima pod kojima je djelo počinjeno, motivu optuženog za počinjenje djela, te sud zaključuje da će se izrečenom kaznom u potpunosti moći ostvariti svrha kažnjavanja u smislu opće i posebne prevencije.

Temeljem člana 212. stav 3. ZKP oštećeni sa imovinsko pravnim zahtjevom upućeni su da isti ostvaruju u parničnom postupku jer podaci krivičnog postupka nisu pružali ni djelimični osnov za presuđenje imovinsko pravnog zahtjeva a i oštećeni su se izjasnili da traže da se upute na parnicu.

Temeljem odredbe iz člana 202. stav 4. ZKP FBiH optuženi se oslobađa plaćanja troškova krivičnog postupka iz člana 199. stav 2. tačka a) – h), dok nagrada i nužni izdaci branioca po službenoj dužnosti padaju na teret sredstava suda jer je tokom postupka sud utvrdio da je optuženi lošeg imovnog stanja da troškove postupka ne može platiti a da time ne dovede u pitanje održavanje porodice.

Na osnovu svega naprijed navedenog odlučeno je kao u izreci presude

**ZAPISNIČAR**  
Rahmanović Senida

**PREDSJEDNIK VIJEĆA**  
Kapić Reuf

**PRAVNA POUKA:**

Protiv ove presude može se izjaviti žalba Vrhovnom sudu FBiH, u roku od 15 dana od dana prijema presude.

Žalba se podnosi putem ovog suda.

Oštećeni žalbu mogu izjaviti zbog odluke suda o troškovima postupka i o imovinsko pravnom zahtjevu.